

aan uitspraken der Bijbelschrijvers omtrent de bewuste zaken zou moeten worden toegekend. Dezen misschien formeel zuiveren weg af te wandelen, zou uitgebreide studie vereischen en het resultaat schijnt van te voren toch wel te vermoeden. Nemen wij b.v. de vraag omtrent de eventueele afsplitsing van de maan van de aarde. Waarom zou bij ons tegenstand kunnen rijzen tegen een natuurkundige behandeling van dit onderwerp? Is het niet, omdat er schijnbaar tegenspraak komt met ons geloof dat God de maan geschapen heeft. Maar wordt dit geloof geloochend of verzwakt door Darwin's theorie? Dit behoeft toch evenmin, als dat het geloof in Gods onderhouding geloochend of verzwakt *behoeft* te worden, door physische beschrijving van wat er thans gebeurt. Kan het eene niet opgevat worden als de keerzijde van het andere? Ik weet wel, dat onderscheid gemaakt dient te worden ¹⁾ tusschen Gods scheppingswerk en Gods onderhoudingswerk, maar ben voorshands van meening, dat dit onderscheid niet zoover doorgevoerd kan worden, dat daardoor een natuurkundige beschrijving van het „ontstaan” van de maan uitgesloten zou worden. Daar komt nog bij, dat, zooals ik door de aanhalings-teekens bij het woord „ontstaan” aan wilde duiden, er over het eigenlijke ontstaan nog weer zoo weinig gezegd wordt, in zooverre als het bestaan van de stof van maan en aarde te zamen a priori ondersteld wordt. — En dan de vraag naar den ouderdom der aarde. Bij de verschillende pogingen deze vraag te beantwoorden verstaat men onder „ouderdom” niet hetzelfde. In de eene theorie gaat het om het tijdstip van afsplitsing van de maan, in een andere om het beginpunt van radio-actieve ontledingen enz; aan allen gemeen is het, dat zij komen tot een zeer veel langeren duur, dan een oppervlakkige indruk van de Bijbelverhalen zou doen vermoeden: de resultaten varieeren tusschen ca. 100 en 10.000 mil

¹⁾ Ook ben ik in de discussie daaraan nog eens uitdrukkelijk herinnerd.